

YETİŞKİN BİREYLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIMININ BENLİK SAYGISI İLE İLİŞKİSİ: NARSİSİZMİN ARACI ROLÜ

Sude Zeynep DEMİR*

ÖZ

Bu çalışmada yetişkin bireylerde sosyal medya kullanımının benlik saygısı ile olan ilişkisinde narsisizmin aracı rolü olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 74 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcılara Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Narsisizm Kişilik Envanteri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, çeşitli demografik değişkenler bağlamında sosyal medya kullanımı, benlik saygısı ve narsisizm toplam ve alt boyut puanlarında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar bulunmuştur ($p < 0,05$). Buna ek olarak, sosyal medya kullanımı ve benlik saygısı arasında yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar bulunurken narsisizm ve benlik saygısı değişkenleri arasında yapılan analiz sonucunda anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p > 0,05$). Araştırmada elde edilen sonuçlara bakıldığında sosyal medya kullanımı ile narsisizm ve benlik saygısı arasında anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. Araştırma sonuçlarının literatürde daha önce yapılan birçok araştırma bulgusu ile benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmış ve hedeflenen kitleye pandemi koşullarından dolayı ulaşılamaması durumu bu çalışmada bir sınırlılık yaratmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya kullanımı, benlik saygısı, narsisizm kişilik özelliği

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE USE OF SOCIAL MEDIA AND SELF-RESPECT IN ADULTS: THE INTERMEDIATING ROLE OF NARCİSİSM

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Yakın Doğu Üniversitesi, Psikoloji Ana Bilim Dalı

(sudedemir324@gmail.com) 0000-0001-9308-1265

Not: Bu çalışma Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalında tamamlanan Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir. Bu araştırma, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan onay (Ref. No: SB 822) alınarak yürütülmüştür.

YDÜ Sosyal Bilimler Dergisi, C. XIV, No. 2, (Ekim 2021)

Geliş Tarihi: 18.02.2021

Kabul Tarihi: 05.09.2021

Bu makaleden alıntı yapmak için: Demir, S. Z. (2021, October). Yetişkin Bireylerde Sosyal Medya Kullanımının Benlik Saygısı ile İlişkisi: Narsisizmin aracı rolü. *YDÜ SOSBİLDER*, 14(2), 245-271.

In this article, it is aimed to determine whether narcissism has a mediating role in the relationship between social media use and self-esteem in individuals. To examine the sample of the research with the presentation of 74 participants through random sampling, Social Media Use Scale, Rosenberg Self-Esteem Scale and Narcissism Personality Inventory were applied to this research. According to the results obtained, statistically significant ends were reached in the total and sub-dimension scores of social media use, self-esteem and narcissism in the context of various demographic variables ($p < 0.05$). Moreover, no significant correlation was found in the analysis between narcissism and self-esteem variables while similar significant results were obtained in the simple regression analysis results between social media use and self-esteem ($p > 0.05$). In view of the results obtained in the study, significant relationships were observed between the use of social media, narcissism and self-esteem. The status of the research results in the literature has been reached by many research findings in the literature, but the targeted audience is not reached under the Pandemic conditions, and this has created a limitation for this study.

Keywords: *Social media use, self-esteem, narcissism personality trait*

1. Giriş

Günümüzde televizyon, radyo ve gazete gibi geleneksel medya araçlarına kıyasla sosyal medya daha çok seçenek ve daha kaliteli içerikler sunmaya başlamıştır (Zafarmand, 2010). Sosyal medya bireylerin en temel gereksinimlerinden biri olan iletişimi de sağlamaktadır. Bundan dolayı özellikle genç yaşta olan bireylerde sosyal medya kullanımı hızla artmaktadır ve artık sosyal medyanın günümüz için bir ihtiyaç haline geldiği söylenmektedir (Vural ve Bat, 2010).

Sosyal medya kavramının literatürde birçok tanımı vardır. Örneğin, Peltekoğlu ve Hümeriç'e (2012) göre, sosyal medya eğlence ve eğitimi bütünleştiren yeni bir medyadır. İşlek'e (2012) göre, sosyal medya, farklı düşüncelerin ve deneyimlerin paylaşımını mümkün kılan ve internetin bireylerin hayatında yerleşik hale gelmesini sağlayan bir uygulamadır. Deniz ve Gürültü (2018) ise sosyal medyayı içerik paylaşımları yapılabilen, bireylerin kendine özgü anonim ya da açık olarak profiller oluşturabildikleri ve arkadaşlık kurabilmelerini sağlayan web tabanlı bir uygulama olarak tanımlamaktadır. Sosyal medya kavramından bahsederken akla ilk olarak twitter, facebook, instagram ve snapchat gibi sosyal ağlar gelmektedir. Bu tip sosyal ağlar bireylerin aktif olarak iletişim sağlamasını ve gün içinde vakit geçirmesini sağlamaktadır. Bununla birlikte, sosyal medya kullanımının sık olması psikolojik dayanıklılık (Soysal, 2016; Cavga, 2019), depresyon (Balcı ve Baloğlu, 2018; Kuzu, 2019) ve yaşam kalitesi (Balcı ve Koçak, 2017; Türkel, 2018) gibi birçok değişken açısından

olumsuzluklara yol açmaktadır. Sosyalleşmenin yoğun olduğu medya uygulamaları, özellikle gençler için en çok tercih edilen eğlence ve boş zaman geçirme uygulamaları olarak ifade edilmektedir (Ahn, 2011; Lenhart vd., 2010). Sosyal medya, kişilerin eğilimlerini kendi sayfalarında iletmelerine, farklı kişilerle konuşmalarına, arkadaşlık etmelerine, fotoğrafları, kayıtları ve yorumları paylaşımlarına izin vermektedir. Sosyal ağ siteleri, özellikle gençler arasındaki olaylara veya tartışmalara basit ve hızlı bir şekilde giriş yapılmasını sağlarken gençler günün kritik bir bölümünü bu koşullarda geçirip verilerini paylaşarak zamanlarını harcayabilmektedirler. Bu sosyal medya uygulamaları, gençler ve genç yetişkinler arasında sosyal medya hesaplarına girişi teşvik etmekte ve ihtiyaç duydukları her noktada ilişkilendirilmelerine izin vermektedir. Bireyler, bu uygulamaların bildirim vurgusu nedeniyle istemeseler de hesaplarına sürekli bağlı kalabilmektedirler (Gökler vd., 2016).

Benlik saygısı bireyin kendisini nasıl algıladığı ile ilişkilidir (Yıldırım ve Atilla, 2020). Benlik saygısının yüksek ya da düşük olması birçok değişkene bağlıdır. Bu değişkenlerden birisi de sosyal medya kullanımınıdır. Sosyal medya kullanımı ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi gösteren birçok araştırma bulunmaktadır (Söner ve Yılmaz, 2020; Aslan, 2020). Bu araştırmalara göre, sosyal medya kullanımı sırasında bireyler birçok uyarana maruz kalmaktadır. Sosyal medyayı kullanan diğer insanların paylaştığı fotoğraflar, yazılar, videolar, sosyal medyada bulunan insanların her an birbirinin profiline bakabilmesi bu uyaraları oluşturan faktörler arasındadır. Bireyler bu uyaraların etkisi altında kalarak kendisini paylaşım yapan diğer insanlarla karşılaştırabilmekte ve bunun sonucu olarak benlik saygılarında düşüş gözlenebilmektedir. Bireylerin sosyal medya paylaşımlarından aldıkları beğeni sayısı, takipçi düzeyi ve izlenme sayısı gibi faktörler ile bireylerin benlik saygısı arasında bir ilişki söz konusudur. Bu araştırmalara göre, beğeni sayısı, takipçi düzeyi ya da izlenme sayısının düşük olması benlik saygısının düşmesine neden olabilmektedir. Gökkaya, Deniz ve Gedik (2020), sosyal medya kullanımı ile beden imajı algısı arasında bir ilişki bulmuştur. Bu araştırma sonucuna göre, bireyler sosyal medyada bulunan profiller ile kendi beden imajlarını karşılaştırma eğilimindedirler. Bu karşılaştırma sonucunda ise bireylerin depresif semptomlar, yalnızlık ve benlik saygısında azalma gibi belirtileri gösterebileceğine dair elde edilen bulgular birçok araştırmada da rapor edilmiştir (Kale, 2019). Dolayısıyla bireylerin kendisini sosyal medya paylaşımlarıyla karşılaştırma eğilimde olduğu ve bu durumun benlik saygısı üzerinde yordayıcı bir etkisi olduğu, sosyal medya kullanımı ve benlik saygısı değişkenleri arasında bir ilişki olduğu söylenebilir.

Narsisizm, bireyin kendi fiziksel ve psikolojik özelliklerine yüksek düzeyde hayran olması durumudur. Bu tip kişiliğe sahip bireyler sürekli bir şekilde kendisini diğer insanlardan üstün görmekte, çevresinden onay ve ilgi

beklemekte ve bulunduğu her ortamda ayrıcalık beklemektedirler (Aksöz, 2019). Narsistik bireyler, eğer bu beklentilerine ulaşamazsa derin bir hayal kırıklığı yaşayarak depresif bir duygu durumu içine girmektedirler (Şafak ve Kahraman, 2019). Narsistik bireylerin benlik saygısı dışarıya bağımlıdır. Dışarıdan gelecek beğeni, ilgi ve onaylamalar ile benlik saygısı yükselirken gelen eleştirilerle benlik saygısı dramatik bir düşüş göstermektedir. Dolayısıyla bu bireylerin düşünce, duygu ve davranışları çevresinin onayını alacak biçimde şekillenmektedir (Şafak ve Kahraman, 2019). Narsistik kişilik tipine sahip bireyler kendini üstün görmek ve yüceltmek adına çevresini tatmin etmeye çalışmaktadır (Hacıoğlu, 2019).

Narsisizm sosyal medya kullanımıyla ilişkili bir diğer unsur da kişilik özelliğidir. Bireyler sosyal medyada güzelliklerini ve beğeni oranlarını sürekli olarak değerlendirmektedir. Bu durum insanların kendi kimliklerini oluşturmak, sosyal medya bileşenlerine dayalı kişilik özelliklerini değiştirmek ve internete bağımlılığı geliştirmek için sosyal medyayı kullanmalarına neden olabilmektedir (Balcı ve Gargalk, 2020). Narsisizm ve benlik saygısı üzerine yapılmış olan araştırmaların sonuçları hala daha tartışılmaktadır (Di Pierro, Mattavelli, & Gallucci, 2016). Rosenthal ve Holey (2010), narsisizm ile ruh sağlığı arasında bir ilişki bulan çalışmaları sorgulayarak bulguların benlik saygısı ve narsisizm ile ilişkili olabileceğini belirtmiştir. Araştırmacılara göre narsistik kişilik ölçeği, narsistik özelliklerden ziyade benlik saygısını ölçmek için kullanılabilir. Benlik saygısı, narsistik kişilik belirtileri ile karmaşık bir konudur (Baumeister vd., 2003). Düşük benlik saygısı kişinin tam benliğinin kötümser bir değerlendirmesidir, yüksek benlik saygısı ise kişinin tüm benliğinin iyimser bir görüşüdür (Baumeister vd., 2003).

Sosyal medyada günlük hayatta olduğu gibi çeşitli narsistik davranışlar ve narsistik kişilik özelliğinin belirgin duygularını görmek mümkündür. Tekrarlı ve sık şekilde yapılan özçekimleri ya da benzer şekilde kendini hatırlatıcı hikayeler ekleme ve paylaşımlar yapma ve sürekli sosyal medyada ilgi arama bu davranışlara örnek olarak gösterilebilmektedir. Ayrıca bu paylaşımların getirdiği yüksek sosyal onay hissinden haz alma, birçok takipçisi veya arkadaşı olduğunu düşünerek bu durumdan hoşlanma ise sosyal medyada ortaya çıkan narsistik kişilik özelliği belirti örnekleri olarak sayılabilmektedir. Ekşi'nin (2012) yaptığı çalışmaya göre, narsistik kişilik özelliği alt boyutlarından olan hak iddia etme boyutu ile internet bağımlılığında görülen yoksunluk belirtileri arasında bir ilişki bulunmuştur.

Yetişkin bireylerde sosyal medya kullanımının benlik saygısı ile narsistik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi literatüre önemli bir katkı sağlayabilir. Bu çalışmanın, bu konuda alana katkıda bulunmasının yanı sıra gelecekteki araştırmalar için zemin hazırlaması da beklenmektedir.

2. Yöntem: Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2020-2021 yılında güz döneminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ikamet eden bireyler oluşturmaktadır. Örneklemi ise KKTC'nin Lefkoşa şehrinde bulunan 37 erkek 37 kadın olmak üzere 74 kişi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özelliklerine yönelik bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Sosyal medya kullanımının benlik saygısı ile olan ilişkisinde narsisizmin aracı rolünü değerlendirmek için Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Narsistik Kişilik Envanteri katılımcılara yüz yüze uygulanmıştır. Katılımcılar, Lefkoşa şehrinde tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Tesadüfi örnekleme yöntemi her bir örneklemin seçimine eşit seçilme olasılığı vererek seçilen birimlerin örnekleme alındığı yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2012).

2.1 Veri Toplama Araçları

Yakındoğu üniversitesi etik kurul tarafından izin alınarak, araştırmada veri toplama aracı olarak anket sistemi uygulanmıştır. Veriler tesadüfi örnekleme yöntemiyle ölçekler verilmeden önce bilgilendirme yapılarak gönüllülük esasına dayalı olarak toplanmıştır.

2.2 Sosyal Medya Kullanım Ölçeği

Bu çalışmada kullanılan Sosyal Medya Kullanım Ölçeği (SMKÖ) Deniz ve Tutgun-Ünal (2019) tarafından geliştirilmiştir. SMKÖ'nin alt boyutları "süreklilik" ve "yetkinlik"tir. Bir kişinin sosyal medya kullanımındaki tutarlılık miktarı süreklilik boyutuyla ölçülür. Yetkinlik, bir kişinin kendisini sosyal medyada ne kadar yetkin algıladığını değerlendiren bir ölçektir. Her alt ölçeğin dört ögesi vardır ve ölçekteki toplam sekiz öge sayısı bireyin sosyal medya kullanım düzeyini belirlemektedir. SMKÖ'nün 1,2,3,4 maddesi süreklilik boyutunu ölçerken, 5,6,7,8 maddesi yetkinliği ölçmektedir. 5'li likert türünden olup katılım için "hiç uygun değil", "az uygun", "orta düzeyde uygun", "çok uygun" ve "tamamen uygun" seçenekleriyle bir likert ölçeğidir. SMKÖ'nin farklılaşan geçerliliği çerçevesinde her bir maddenin, alt ölçeğin ve ölçeğin farklılığı araştırılmıştır. $n < 0,01$ düzeyinde, ölçeğin tüm öğelerinin farklı olduğu belirlenmiştir. Güvenilirlik çalışmaları, sosyal medya kullanımı ölçeği ve alt ölçekleri Cronbach iç tutarlılık katsayıları aşağıdaki gibi hesaplanmıştır. Süreklilik alt boyutu 0,721, yetkinlik alt boyutu 0,734 ve sosyal medya ölçeği cronbach iç tutarlılık kat sayısı 0,824 olarak hesaplanmıştır (Deniz ve Ünal, 2019).

2.3 Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ), kişinin benlik saygısını değerlendirmek için en yaygın kullanılan ölçektir. Ölçekte dörtlü likert tipini ölçen on madde vardır. Ölçek Rosenberg (1965) tarafından geliştirilmiş ve toplam 63 maddeden oluşan ve 12 alt ölçeğe sahiptir. Bu çalışmada benlik saygısını değerlendirmek için benlik saygısı alt ölçeği kullanılmıştır. Soruların beşi ters çevrilmiştir ve ölçek, on maddeden oluşan dört sınıf Likert türünü değerlendirmektedir (1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: katılıyorum, 4: tamamen katılıyorum). Çuhadaroğlu (1986) tarafından Türkçeye çevrilen ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği 0,89 ve geçerliliği 0,71'dir. Tuğrul (1994), psikiyatrik görüşme bulguları ile ölçek arasındaki korelasyonun 0,71 olduğunu belirterek ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini belirtmiştir (Çiftçi, 2018). Dereboy vd., (1994) ergenler üzerinde, ölçeğin Türkçe versiyonunun iyi düzeyde iç geçerliliğe sahip olduğunu ortaya koyan bir geçerlik ve güvenilirlik araştırması yapmışlardır. Sümer ve Güngör (1999) ölçeğinin Cronbach alfa değeri ,85 olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmada testin kullanılması sonucunda Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ,83 olduğu bulunmuştur (Akt. Çiftçi, 2018).

2.4 Narsistik Kişilik Envanteri

Raskin ve Hall (1979), narsisizmin boyutundaki bireysel farkı değerlendirmek için Narsistik Kişilik Envanteri (NKE)'ni geliştirmiştir. NKE'nin güvenilirlik araştırmasında iç tutarlılık ve test-tekrar test prosedürleri kullanılmıştır. Maddenin toplam korelasyonu ve Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı üniversite öğrencilerinin iç tutarlılık araştırmasında hesaplanmıştır (n = 339). Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,84 olduğu tespit edilmiştir. 34 maddeden oluşan NKE'den mümkün olan maksimum puan 34'tür ve mümkün olan en düşük puan 0'dır (Atay, 2009). Yıllar içerisinde bir çok değişikliğe uğrayan bu envanter en son 2006 senesinde Colombiya Üniversitesi'nden Dr. Ames ve arkadaşları tarafından 16 soruya kadar indirilmiştir. Envanterde 16 soru bulunmaktadır ve katılımcılar her soru içerisinde bulunan çifte tutum içerisinde kendilerine yakın olan tutumu seçmeleri istenir. Bu envanterin Türkçe standardizasyonu Atay (2009) tarafından Türkçe eşdeğerlik ve güvenilirlik çalışması adı altında yapılmıştır. Bu çalışmada kullanılan Narsistik Kişilik Envanterinin Cronbach's Alpha değeri 0,713'tür. Bu değer, psikometrik özelliğe sahip olan ve az sayıda sorudan oluşan bir ölçeğe göre beklenenden daha yüksek bir iç güvenilirlik katsayısına sahiptir. Atay tarafından yapılan Türkçe eşdeğerlik ve güvenilirlik çalışmalarında NKE'nin iç güvenilirlik değeri 0,652 olarak bulunmuştur (Atay, 2009). Envanterin geçerliliği faktör analizi kullanılarak test edilmiştir. Faktör analizinden sonra, soruların orijinal yapıya karşılık gelen 6 faktöre ayrıldığı keşfedilmiştir. Toplam varyans açıklama yüzdesi yüzde 60,8'dir. Faktör Analizi Sonuçları NKE alt boyutları Açıklanan Varyans: Teşhircilik

17,191; Üstünlük 10,106; Otorite 9,237; Hak İddia Etme 8,757; Sömürücülük 7,975; Kendine Yeterlilik 7,592 olarak saptanmıştır (Atay, 2009).

2.5 Uygulama

Sosyal medya kullanımının ve benlik saygısıyla arasındaki ilişkinin; narsisizmin aracı rolü üzerindeki etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmanın uygulamasında nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli esas alınmıştır. Karakuş (2011) yapmış olduğu araştırmada tarama modellerinden ilişkisel tarama modelleri; iki ya da daha fazla değişken arasında bu değişkenlerin birbirleriyle ilişkisini ortaya koymak için uygulanan nicel araştırma yöntemlerinden biri olduğunu söylemektedir. Sosyal medya kullanımının benlik saygısı ile olan ilişkisinde narsisizmin aracı rolünü değerlendirmek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği katılımcılara Haziran–Temmuz 2020 tarihlerinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)’nde yüz yüze uygulanmıştır. Çalışmanın başlangıç noktaları rastgele bir şekilde belirlenmiş ve araştırmaya gönüllü olarak katılan katılımcılara ölçekler sunulmuştur. Katılımcıların ölçekleri uygularken sorun yaşamamaları için yanlarında bulunulmuştur.

2.6 Verilerin Analizi

Toplanan veriler istatistik programı aracı yardımıyla bilgisayar ortamında incelenmiştir. İstatistiksel analiz SPSS 22.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bir parçası olarak, ölçüm aracı ile alt boyutları arasındaki ilişkiyi ve farklılıkları ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında sosyal medya kullanım sıklığı benlik saygısı ve narsisizmin değerlendirilmesi için demografik değişkenlerle arasında Bağılantısız örneklem T Testi uygulanmıştır. Benlik Saygısı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği ile Eğitim ve Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki Tek Yönlü Anova Testi uygulanmıştır. Rosenberg Benlik Saygısı, Narsistik Kişilik Envanteri ve Sosyla Medya Kullanım Ölçeği ile Yaş Değişkeni Arasındaki Korelasyon Analizi uygulanmış ve tüm değişkenlerin birbiri ile olan ilişkisini ortaya koymak için Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri, Benlik Saygısı arasında Korelasyon analizi uygulanmıştır. Daha sonra ise narsisizmin sosyal medya kullanımı ile benlik saygısı arasında aracı bir rolünün olup olmadığını anlamak için basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

2.7 Bulgular

Araştırma kapsamında yetişkin bireylerde sosyal medya kullanımının benlik saygısı ile ilişkisi: narsisizmin aracı rolü araştırılmıştır. Araştırma grubu

2020-2021 yılında güz döneminde KKTC’de ikamet eden, rastgele yöntemle seçilmiş, toplamda 74 katılımcı bulunan araştırmanın 37’sinin kadın (%50) ve 37’sinin erkek (%50) olduğu görülmektedir. Araştırmaya dahil edilen katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde; ilkokul mezunu 3 kişi (%4,10), ortaokul mezunu 6 kişi (%8,10), lise mezunu 10 kişi (%13,50), üniversite mezunu 27 kişi (%36,50) ve yüksek lisans ya da doktora mezunu 28 kişi (%37,80) olduğu görülmektedir. Katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde ise 28’inin (%28) çalıştığı, 46’sının (%62,20) ise çalışmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların 18’i (%24,30) evli 56’sı (%75,70) bekarıdır. Katılımcıların gelir düzeyleri incelendiğinde ise 6’sının (%8,10) düşük gelir düzeyli, 55’inin (%74,30) orta gelir düzeyli ve 13’ünün (%17,6) yüksek gelir düzeyli olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

		N=(74)	
	Değişken	F	%
Cinsiyet	Erkek	37	50,00
	Kadın	37	50,00
Eğitim	İlkokul	3	4,10
	Ortaokul	6	8,10
	Lise	10	13,50
	Üniversite	27	36,50
	Yüksek Lisans/doktora	28	37,80
Çalışma Durumu	Evet	28	37,80
	Hayır	46	62,20
Medeni Durum	Evli	18	24,30
	Bekar	56	75,70
Gelir	Düşük	6	8,10
	Orta	55	74,30
	Yüksek	13	17,6

Tablo 2. Normallik Dağılım Tablosu

N=74					
	Ortalama	Medyan	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Sosyal Medya Kullanımı (Toplam)	23,89	22,00	8,73	,254	-1,19
Benlik Saygısı (Toplam)	31,81	33,50	6,36	-,970	,068
Narsisizm (Toplam)	8,27	9,00	1,46	-,445	,236

Ölçek puanlarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin George ve Mallery (2010)'nin belirttiği sınırlar içerisinde (-1 ile +1; -1,5 ile +1,5; -2.0 ile +2.0) yer aldığı ve bu nedenle veri setinin normal bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Dolayısıyla araştırmada kullanılacak verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır (Tablo 2).

Tablo 3. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri ile Demografik Değişkenler Arasındaki t testi Bulguları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t	p
Sosyal Medya Kullanımı (Toplam)	Kadın	37	24,70	9,45	0,79	0,428
	Erkek	37	23,08	8,00		
Süreklilik	Kadın	37	12,40	4,63	0,95	0,345
	Erkek	37	11,43	4,15		
Yetkinlik	Kadın	37	12,29	12,29	0,60	0,546
	Erkek	37	11,64	11,64		
Benlik Saygısı (Toplam)	Kadın	37	30,91	6,47	-1,20	0,231
	Erkek	37	32,70	6,21		
Narsisizm (Toplam)	Kadın	37	8,00	1,58	-1,63	0,107
	Erkek	37	8,59	1,55		
Kendine Yeterlik	Kadın	37	1,21	0,75	-1,93	0,058
	Erkek	37	1,59	0,92		

Otorite	Kadın	37	1,02	0,65	-0,18	0,856
	Erkek	37	1,05	0,57		
Teşhircilik	Kadın	37	1,47	0,99	-0,19	0,850
	Erkek	37	1,51	0,91		
Sömürücülük	Kadın	37	1,44	0,99	0,11	0,906
	Erkek	37	1,41	0,99		
Üstünlük	Kadın	37	1,70	0,90	-0,79	0,432
	Erkek	37	1,86	0,85		
Hak İddia Etme	Kadın	37	1,24	0,54	0,66	0,509
	Erkek	37	1,16	0,50		
	Çalışma Durumu	N	\bar{x}	ss	t	P
Sosyal Medya Kullanımı (Toplam)	Evet	28	21,78	8,03	-1,63	0,106
	Hayır	46	25,17	8,97		
Süreklilik	Evet	28	11,07	3,99	-1,29	0,198
	Hayır	46	12,43	4,59		
Yetkinlik	Evet	28	10,71	4,25	-1,87	0,065
	Hayır	46	12,43	4,65		
Benlik Saygısı (Toplam)	Evet	28	31,57	5,52	-0,25	0,803
	Hayır	46	31,95	6,88		
Narsisizm (Toplam)	Evet	28	8,28	1,62	-0,49	0,961
	Hayır	46	8,30	1,57		
Kendine Yeterlik	Evet	28	1,67	0,86	2,19	0,032*
	Hayır	46	1,23	0,82		
Otorite	Evet	28	1,03	0,69	-0,59	0,953
	Hayır	46	1,04	0,56		
Teşhircilik	Evet	28	1,23	0,81	-1,81	0,074
	Hayır	46	1,65	0,99		
Sömürücülük	Evet	28	1,50	0,92	0,47	0,638
	Hayır	46	1,38	1,03		

Üstünlük	Evli	28	1,67	0,81	-0,80	0,426
	Bekar	46	1,84	0,91		
Hak İddia Etme	Evli	28	1,21	0,49	0,14	0,883
	Bekar	46	1,19	0,54		
	Medeni Durum	N	\bar{x}	ss	T	P
Sosyal Medya Kullanımı (Toplam)	Evli	18	21,16	9,20	-1,53	0,129
	Bekar	56	24,76	8,48		
Süreklilik	Evli	18	10,83	4,34	-1,20	0,231
	Bekar	56	12,26	4,40		
Yetkinlik	Evli	18	10,33	5,05	-1,77	0,081
	Bekar	56	12,50	4,34		
Benlik Saygısı (Toplam)	Evli	18	33,55	5,40	1,34	0,183
	Bekar	56	31,25	6,59		
Narsisizm (Toplam)	Evli	18	8,50	1,72	0,62	0,537
	Bekar	56	8,23	1,54		
Kendine Yeterlik	Evli	18	1,55	0,98	0,85	0,398
	Bekar	56	1,35	0,81		
Otorite	Evli	18	1,00	0,61	-0,31	0,754
	Bekar	56	1,05	0,61		
Teşhircilik	Evli	18	1,43	0,96	-0,26	0,793
	Bekar	56	1,50	0,95		
Sömürücülük	Evli	18	1,70	0,91	1,31	0,192
	Bekar	56	1,34	1,00		
Üstünlük	Evli	18	1,77	0,73	-0,033	0,974
	Bekar	56	1,78	0,92		
Hak İddia Etme	Evli	18	1,22	0,54	0,18	0,857
	Bekar	56	1,19	0,51		

$p < 0,05$

Sosyal medya kullanım puanı ortalamaları, benlik saygısı puanı ortalamaları ve narsistik kişilik özelliği puan ortalamaları arasındaki fark, cinsiyet bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$). Çalışanlar ile

çalışmayanlar arasında Narsisizm Kişilik Envanteri'nin kendine yeterlik alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Katılımcıların sosyal medya kullanım puanı ortalamaları, benlik saygısı puanı ortalamaları ve narsistik kişilik özelliği puan ortalamaları arasındaki fark, medeni durum bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 3).

Tablo 4. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri ile Eğitim ve Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki Tek Yönlü Anova Testi Bulguları

	Gelir	N	Ort.	Ss	f	P
Sosyal Medya Kullanımı(toplam)	Düşük	6	19,16	7,41	0,95	0,388
	Orta	55	24,36	8,81		
	Yüksek	13	24,07	8,92		
Süreklilik	Düşük	6	10,33	2,65	0,41	0,660
	Orta	55	12,05	4,52		
	Yüksek	13	12,07	4,60		
Yetkinlik	Düşük	6	8,83	4,95	1,58	0,213
	Orta	55	12,30	4,52		
	Yüksek	13	12,00	4,49		
Benlik Saygısı (toplam)	Düşük	6	27,83	4,91	3,82	0,026
	Orta	55	32,96	5,79		
	Yüksek	13	28,76	7,83		
Narsisizm (toplam)	Düşük	6	8,50	2,73	0,45	0,638
	Orta	55	8,36	1,41		
	Yüksek	13	7,92	1,70		
Kendine yeterlik	Düşük	6	2,16	0,98	2,82	0,660
	Orta	55	1,36	0,80		
	Yüksek	13	1,23	0,92		
Otorite	Düşük	6	0,80	0,44	0,48	0,618
	Orta	55	1,07	0,66		
	Yüksek	13	1,00	0,40		
Teşhircilik	Düşük	6	0,25	0,50	3,98	0,023
	Orta	55	1,55	0,91		
	Yüksek	13	1,61	0,96		
Sömürücülük	Düşük	6	2,20	0,83	1,83	0,168
	Orta	55	1,40	1,00		
	Yüksek	13	1,23	0,92		

Üstünlük	Düşük	6	2,16	1,16	0,64	0,527
	Orta	55	1,76	0,85		
	Yüksek	13	1,69	0,85		
Hak İddia Etme	Düşük	6	1,16	0,40	0,09	0,912
	Orta	55	1,21	0,53		
	Yüksek	13	1,15	0,55		
	Eğitim	N	Ort.	Ss	f	P
Sosyal Medya Kullanımı(toplam)	İlkokul	3	29,00	11,26	3,31	0,015
	Ortaokul	6	13,83	2,85		
	Lise	10	25,60	6,68		
	Üniversite	27	26,18	7,96		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	22,67	9,28		
Süreklilik	İlkokul	3	14,66	4,93	2,29	0,068
	Ortaokul	6	7,83	1,83		
	Lise	10	13,10	3,21		
	Üniversite	27	12,74	4,40		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	11,28	4,64		
Yetkinlik	İlkokul	3	14,33	6,35	4,21	0,004
	Ortaokul	6	6,00	1,54		
	Lise	10	12,50	3,80		
	Üniversite	27	13,44	3,92		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	11,39	4,74		
Benlik Saygısı (toplam)	İlkokul	3	33,00	5,19	1,88	0,122
	Ortaokul	6	32,00	7,07		
	Lise	10	33,00	4,59		
	Üniversite	27	29,65	7,86		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	33,67	4,58		
Narsisizm (toplam)	İlkokul	3	8,66	0,57	0,39	0,810
	Ortaokul	6	8,50	2,73		
	Lise	10	8,70	1,25		
	Üniversite	27	8,03	1,82		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	8,32	1,21		
Kendine yeterli	İlkokul	3	1,66	1,15	0,19	0,942
	Ortaokul	6	1,33	0,81		
	Lise	10	1,40	0,51		
	Üniversite	27	1,48	1,08		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	1,32	0,72		
Otorite	İlkokul	3	0,66	0,57	1,06	0,380

	Ortaokul	6	1,40	0,89		
	Lise	10	1,10	0,56		
	Üniversite	27	1,11	0,42		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	0,92	0,71		
Teşhircilik	İlkokul	3	1,66	1,52	0,68	0,604
	Ortaokul	6	1,40	0,89		
	Lise	10	1,10	0,73		
	Üniversite	27	1,45	1,06		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	1,66	0,87		
Üstünlük	İlkokul	3	1,66	0,57	0,18	0,948
	Ortaokul	6	1,66	1,03		
	Lise	10	1,90	0,99		
	Üniversite	27	1,70	1,03		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	1,85	0,70		
Sömürücülük	İlkokul	3	1,66	0,57	2,11	0,088
	Ortaokul	6	2,40	0,89		
	Lise	10	1,80	0,91		
	Üniversite	27	1,25	0,98		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	1,25	0,98		
Hak İddia Etme	İlkokul	3	1,33	0,57	0,88	0,476
	Ortaokul	6	1,00	0,00		
	Lise	10	1,40	0,51		
	Üniversite	27	1,11	0,50		
	Yüksek Lisans/Doktora	28	1,25	0,58		

p>0.05

Sosyal medya kullanım puanı ortalamaları ve alt boyut puan ortalamaları medeni durum bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05). Benlik saygısı toplam puan ortalaması ve gelir durumu değişkeni arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur (p<0,05). Test sonuçlarına göre, genel olarak, düşük gelir düzeyine sahip bireylerin orta ve yüksek gelir düzeyine sahip bireylere göre, daha düşük teşhirci olduğu gözükmektedir. Eğitim durumuna göre ise, ortaokul eğitim düzeyindeki bireyler lise, üniversite ve yüksek lisans eğitim düzeyindeki bireylere göre sosyal medya kullanım yetkinliğinde daha düşüktür (Tablo 4).

Tablo 5. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri ile Yaş Değişkeni Arasındaki Korelasyon Analizi Bulguları

		Sosyal Medya Kullanımı	Benlik Saygısı	Narsisizm
Yaş	Pearson Correlation	-0,158	-0,195	0,117
	Sig.	0,180	0,095	0,322
	N	74	74	74

$p > 0.05$

Yaş değişkeni ile sosyal medya kullanımı, benlik saygısı ve narsisizm özelliği arasında anlamlı bir korelasyona rastlanmamıştır ($p > 0,05$) (Tablo 5).

Tablo 6. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri Arasındaki Korelasyon Analizi Bulguları

		Sosyal Medya Kullanımı	Benlik Saygısı	Narsisizm
Sosyal Medya Kullanımı	Pearson Correlation	1		
	Sig.			
Benlik Saygısı	Pearson Correlation	,429	1	
	Sig.	,000*		
Narsisizm	Pearson Correlation	,337	,095	1
	Sig.	,003*	,424	
	N	74	74	74

$p < 0.05^*$

Sosyal medya kullanımı ile narsisizm arasında orta güçte pozitif ($r = ,337$, $p = 0,003$) ve sosyal medya kullanımı ile benlik saygısı arasında da orta güçte pozitif ($r = ,429$, $p < ,001$) anlamlı ilişkiler gözlenmiştir (Tablo 6).

Tablo 7. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği ile Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

	B	Standart Hata β	B	T	P
Sabit	40,999	4,824		8,499	,000
Benlik Saygısı	-,538	,149	-,392	-3,616	,001

R=0,392, R²=0,154, F(1,72)=13,073 p=0,001

p>0,05

Regresyon analizi sonuçlarına göre sosyal medya kullanımı ve benlik saygısı anlamlı bir yordayıcı olduğu anlaşılmıştır (R=0,392, F=1,72; p<0,001) Sosyal medya kullanımı değişiminin %15'i benlik saygısı birleşenleri tarafından açıklamaktadırlar. Standardize beta katsayılarına ait anlamlılık değerleri incelendiğinde, bağımsız değişkenlerden benlik saygısı ($\beta=0,001$; p>0,05) sosyal medya kullanımı üzerinde negatif yönlü ve anlamlı bir etki olmadığı gözlenmiştir (Tablo 7).

Tablo 8. Narsistik Kişilik Envanteri ile Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Arasındaki Regresyon Analizi Sonuçları

	B	Standart Hata β	B	T	P
Sabit	7,436	,946		7,863	,000
Benlik Saygısı	,027	,029	,109	,928	,356

R=0,109, R²=0,012, F(1,72)=,862 p>0,05

p>0,05

Regresyon sonuçlarına göre değişkenin de narsisizmin ve benlik saygısını anlamlı biçimde yormadığı görülmektedir. Narsisizm değişiminin %1.2' sini açıklamıştır. Son modelde bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni yordama gücüne ilişkin “ β ” katsayılarına bakıldığında benlik saygısı ($\beta=-,109$) değişken olan narsistik özellikleri p>.01 düzeyinde anlamlı bir şekilde yordamadığını gözlenmiştir (Tablo 8).

3. Tartışma ve Sonuç

Çalışmanın bu bölümünde, yetişkin bireylerde sosyal medya kullanımının benlik saygısı ile ilişkisi: narsisizmin aracı rolü araştırılmış ve konuya ilişkin literatür çerçevesinde tartışılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın amacı

doğrultusunda elde edilen sonuçlarına göre, sosyal medya kullanımı, benlik saygısı ve narsistik kişilik özelliği arasında cinsiyet bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatür incelendiğinde, araştırmada elde edilen bu bulgular ile orantılı sonuçlara rastlanmaktadır. Elde edilen sonuçlar alan yazında yapılan araştırmaların sonuçları ile desteklenmektedir (Sezer, Oğuz, 2010; Arslantaş ve Adana, 2010).

Sosyal medya bağımlılığı üzerine yapılan bir araştırma sonucuna göre, anketi cevaplayanların önemli bir yüzdesi bağımlılık belirtisi göstermezken yüzde 22,2'si çok küçük bağımlılık belirtileri göstermektedir. Katılımcılar arasında sosyal medya bağımlılığı düzeyi cinsiyete göre önemli ölçüde farklılık görülmektedir. Keçe'nin (2016) yapmış olduğu çalışmada da benzer sonuca rastlanmıştır. Sosyal medya kullanımının süresi ve sıklığı, sosyal medya bağımlılığının gelişimini etkileyen faktörlerdir. Sosyal medyaya harcanan zamanın süresi ve sıklığı arttıkça, sosyal medyaya olan bağımlılık miktarı da artmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlar Balcı ve Gölcü (2013) tarafından yapılan çalışmanın bulgularına paraleldir.

Araştırmanın bir diğer amacı doğrultusunda, benlik saygısı ve gelir durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre, orta gelir seviyesine sahip bireylerin benlik saygısı ortalamaları, yüksek gelir seviyesine göre daha yüksektir. Literatür incelendiğinde çalışma sonucuna bağlı olarak bazı çalışmalarda gelir düzeyi ile benlik saygısı arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (Altıok, 2010; Bayer, 2015; Keskin, 2009). Bahse konu literatürdeki araştırmaların sonuçları bu çalışmayı desteklemektedir. Yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip kişilerin benlik saygısı puanları, düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyli bireylerden daha yüksektir (Erözkan, 2004). Sezer (2010) tarafından yapılan bir araştırmaya göre, yüksek gelir düzeyine sahip bireyler, düşük gelir düzeyine sahip bireylere göre daha fazla sosyal karşılaştırma puanına sahiptir.

Araştırmanın bir diğer önemli sonucunda, benlik saygısı ile narsisizmin teşhircilik alt boyutu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuş olmasıdır. Yapılan literatür taramasında çalışma bulguları ile tutarlı sonuçlar ortaya çıkarmak mümkündür. Araştırma incelendiğinde, benlik saygısı yüksek kişilerin kendilerini toplumun değerli üyeleri olarak gördükleri ve olumlu benlik değerlendirmelerinin bu bağlantının olumsuz doğasının nedenlerinden biri olduğu gösterilebilir. Öte yandan, benlik saygısı zayıf olan bireylerin olumsuz benlik değerlendirmelerini vurgulamaları (Baumeister ve Tice, 1986) ve genel olarak azim ve tutarlılık (Rosenberg, 1965) göstermeleri daha olasıdır.

Araştırmanın sonucunda, benlik saygısı ile sosyal medya kullanımı arasında negatif yönlü ilişki olduğu gözlenmiştir. Literatür incelendiğinde, ilişkinin olumsuz bileşeni, benlik saygısı zayıf olan kişilerin yüz yüze konuşmakta

zorlandıkları için kendilerini sosyal ağlar üzerinden daha iyi ifade edebilmeleri ve dolayısıyla sosyal medya kullanımlarının artabilmesi olarak tanımlanabilir. Alan yazında çalışma bulguları ile tutarlı sonuçlara rastlamak mümkündür. Kırçaburun (2016) tarafından gençler üzerinde yapılan bir araştırmaya göre, benlik saygısı ve günlük internet kullanımı sosyal medya bağımlılığının belirleyici faktörleri olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde, araştırmalar gençler arasında kötü internet kullanımının benlik saygısı üzerinde bir etkisi olduğunu göstermiştir (Bahreyn vd., 2014; Kim vd., 2016; Arcan ve Yüce, 2016). Benlik algısı üzerindeki sosyal medya kullanımının etki oranına bakıldığında, memnuniyet bildirimının gerçek benlik algısı üzerindeki ve memnuniyetsizlik bildiriminin benlik saygısı üzerindeki etkisinin sosyal medya kullanımıyla ilgili ortaya çıkan faktörler arasında diğer faktörlerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ekinci ve Riley'e (2003) göre sosyal medya bağımlılığı ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Yapılan araştırmalarda, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan ergenlerde benlik saygısı ve sosyal medya bağımlılığı arasında negatif bir ilişki olduğu görülmüştür (Uzun, 2016).

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda, sosyal medya kullanımı ile narsisizm ve benlik saygısı arasında anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalar bu sonucu desteklemektedir. Andreassen, Pallesen ve Griffiths'e (2017) göre narsisizm ile sosyal medya bağımlılığı arasında orta düzeyde anlamlı pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Instagram, Twitter ve diğer sosyal medya platformları, ego artırıcı faaliyetlerden hoşlanan ve ilgilenenler için mükemmel sosyal durumlar olduğu için iyi bilinmektedir (Wang vd., 2012). Narsisistik insanlar başkalarından geri bildirim aldıklarından, egoları güçlenmektedir. Sonuç olarak, yüksek derecede narsisistik özelliklere sahip kişilerin, ideal bir benlik duygusu yaratmak için sosyal medyayı aşırı derecede kullandıkları söylenebilmektedir (Marshall, Lefringhausen ve Ferenczi, 2015). Narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireyler sosyal medyayı kendilerini ifade etmek için kullanmaktadırlar (Gülner, Balcı ve Çakır, 2010; Alemdar ve Köker, 2013) ve narsisistik kişilik özellikleri internet bağımlılığını büyük ölçüde yordamaktadır (Ekşi, 2012).

Sosyal medya kullanımı, benlik saygısı ve narsisizm kişilik özelliği birçok demografik değişkenle birlikte incelenmiş ve analiz edilmiştir. Sosyal medya kullanımı ve benlik saygısı arasındaki ilişkide narsisizmin aracı bir rolünün olup olmadığını belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon analizleri uygulanmış ve narsisizmin herhangi bir aracı rolü olmadığı görülmüştür. Tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde araştırmacı tarafından narsisizm kişilik özelliğinin sosyal medya kullanımı ve benlik saygısı arasındaki ilişkide hala bir aracı rolünün olabileceği düşünülmektedir. Ancak bu durumun var olabilecek bu aracılık etkisini daha iyi gösterebilmesi için daha uygun bir örnekleme çalışılması

gerektiđi řeklinde deđerlendirilmektedir.

Çalışmanın bulgularına ve sınırlamalarına dayanarak bu alandaki literatürün gelişmesi için řu öneriler ortaya konabilir. Bu araştırma, küresel ölçekte yaşadığımız COVID-19 pandemisi nedeniyle kısıtlı bir örnekleme yürütülmüştür. Bu noktadan hareketle, ileriki dönemlerde çeşitli alanlarda, üniversitelerde veya birçok bölümden oluşan daha büyük örneklem gruplarıyla araştırmalar yapılabilir. Bu araştırma rastgele seçilen bireyler örneği üzerinde yapılmıştır. Dolayısıyla, daha geniş bir katılımcıya sahip örnek gruplar üzerinde sosyal medya bağımlılığının kapsamını inceleyen araştırmalar yürütülebilir.

KAYNAKÇA

Ahn, J. (2011). The Effect of Social Network Sites on Adolescents' Social and Academic Development, *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(8), 1435-1445.

Akbulut, S. (2018). *Erişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığı, Beden İmajı, Sosyal Anksiyete ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Akgün, Z. ve Uysal, Y. (2019). Toplumsal Cinsiyet ve Narsisizm İlişkisi. *DÜSTAD Dünya Sağlık ve Tabiat Bilimleri Dergisi*, 2019(2), 43-56.

Aksöz, C. (2019). *Sosyal Medyada Narsisizm ve Linç Kültürü*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Alemdar, M. Y., Köker, N. E. (2013). Facebook Use And Gratifications: A Study Directed to Determining the Facebook Usage of Generations X and Y in Turkey. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. 4(11), 238-249.

Altırouk, H., Nurcan, E., ve Nermin, K. (2010). “Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygı Düzeyi İle İlişkili Bazı Değişkenlerin İncelenmesi”, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 1, 99-120.

Arcan, K., ve Yüce, Ç.B. (2016). İnternet Bağımlılığı ve İlişkili Psiko-sosyal Değişkenler: Aleksitimi Açısından bir Değerlendirme. *Türk Psikoloji Dergisi*, 31 (77), 46-56

Arslandaş, H., ve Adana, F. (2010). Üniversite Eğitimi Nedeni İle Geçici Göç Yaşayan Öğrencilerin Kendilik Algıları. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13 (3), 17-22.

Aslan, T. (2020). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kaygılarının Sosyal Medya Bağımlılıklarını Yordayıcı Rolünün İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Atay, S. (2009). Narsistik Kişilik Envanteri'nin Türkçe'ye Standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1).

Balcı, Ş. ve Gölcü, A. (2013). Facebook Addiction Among University Students in Turkey: Selcuk University Example. *Journal of Studies in Turkology*, 34, 255-278.

Balcı, Ş. ve Koçak, M. C. (2017). Sosyal Medya Kullanımı ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki: *Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*.

Balcı, Ş. ve Baloğlu, E. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığı ile Depresyon Arasındaki İlişki: "Üniversite Gençliği Üzerine Bir Saha Araştırması". *İleti-s-im*, (29).

Balcı, Ş. ve Sarıtaş, H. (2019). Sosyal Medya Kullanımının Bir Belirleyicisi Olarak Narsisizm: Konya'da Yaşayan Kullanıcılar Üzerine Bir İnceleme. *Akdeniz İletişim*, (31).

Balcı, Ş., ve Gargalık, E. (2020). Narsisistik Kişilik Özellikleri İle Sosyal Medya Kullanımı Arasında Bir Bağlantı Var Mı? *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (44), 125-140.

Baumeister, R.F., Campbell.. J.D., Krueger, J.İ., Vohs, K.D. (2003). Does High Self-Esteem Cause Betterperformance, Interpersonal Success, Happiness, or Healthier Lifestyles? *Psychological Science in The Public İnterest*. 4:1-10.

Baumeister, R.F. ve Tice, D.M. (1986). Four Selves, Two Motives, and A Substitute Process Self-regulation Model. *Public Self and Private Self*, 63-74.

Bolat, Y., Ülker, M. ve Demir, C. G. (2016). Kavramsal Açıdan Narsisizm ve Eğitimde Narsistik Kişilik. *Journal of International Social Research*, 9(46).

Buffardi, L. E., ve Campbell, W. K. (2008). Narcissism and Social Networking Web Sites. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34, 1303-1314.

Büyüköztürk, Ş. (2012). Veri Analizi El Kitabı. (17. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Cavga, Z. (2019). *Lise Öğrencilerinde Aile Yaşam Doyumu ile Psikolojik Dayanıklılık ve Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çiftçi, H. (2018). Ergenlerin Benlik Saygısı Düzeylerinin Karşılaştırılması Meslek Yüksek Okulu ve Meslek Lisesi Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme. *Electronic Journal of Social Sciences*, 17(68).

Demirtaş, C.M. (2016). Sosyal Medyanın Toplumsal Yararı ve Toplum Olan Etkisi. (Erişim: 20.09.2021)

<http://www.umut.org.tr/userfiles/files/Melek%20Ceren%20Demirda%C5%9F.pdf>

Deniz, L. ve Gürültü, E. (2018). Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılıkları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 355-367.

Deniz, L. ve Tutgun-Ünal, A. (2019). Sosyal Medya Çağında Kuşakların Sosyal Medya Kullanımı ve Değerlerine Yönelik Bir Dizi Ölçek Geliştirme Çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1025-1057.

Di Pierro, R., Mattavelli, S., & Gallucci, M. (2016). Narcissistic Traits and Explicit Self-Esteem: The moderating role of implicit self-view. *Frontiers in Psychology*, 7, Article 1815.

Ekinci, Y. ve Riley, M. (2003). An Investigation of Self-Concept: Actual and Ideal Self Congruence Compared in the Context of Service Evaluation. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 10, 201-214.

Ekşi, F. (2012). Narsisistik kişilik Özelliklerinin İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalığı Yordama Düzeyinin Yol Analizi ile İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(3), 1683-1706.

Elibol, Ş. (2019). Bağlanma Stilleri, Duygu Düzenleme, Reddedilme Duyarlılığı, Yakınlık Korkusu ve Kendini Saklamanın Kırılgan Narsisizm ile İlişkisi. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 6(2), 127-148.

Erözkan, A. (2004). Lise Öğrencilerinin Sosyal Karşılaştırma ve Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 1-18.

George, D. ve Mallery, P. (2010). SPSS for Windows Step by Step. A Simple Study Guide and Reference (10. Baskı). *GEN, Boston, MA: Pearson Education, Inc.*

Gökkaya, F., Deniz, İ. ve Gedik, Z. (2020). Sosyal Medya Bağımlılığının Sosyal Onay İhtiyacı ve Beden Memnuniyeti ile İlişkisi. *Klinik Psikoloji Dergisi*. <https://doi.org/10.5455/kpd.26024438m000023>

Gökler, M. E., Aydın, R., Ünal, E., ve Metintaş, S. (2016). Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeğinin Türkçe Sürümünün Geçerlilik ve Güvenirliliğinin Değerlendirilmesi. *Anadolu Piskiyatri Dergisi*, 17(Ek.1), 52-59.

Gülнар, B., Balcı, Ş., Çakır, V. (2010), Motivations of Facebook, You Tube and Similar Web Services User Based on Spectacle Performance Paradigm and Diffused Audience, *Bilig Journal of Social Science of the Turkish World*, 54, 161-184.

Hacıoğlu, M. B. (2019). *Kişiler Arası Bağımlılık Eğilimi ile Kırılğan ve Büyüklenmeci Narsistik Kişilik Özellikleri: Şema Terapi Modelinde Bir İnceleme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Şehir Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

İşlek, M. S. (2012). *Sosyal Medyanın Tüketici Davranışlarına Etkileri Türkiye'deki Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.

Kale, H. (2019). *Lise Öğrencilerinde Sosyal Medya Kullanım Amacı İle Yalnızlık, Zaman Yönetimi, İletişim Becerisi ve Psikolojik İyi Olma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Trabzon Üniversitesi/ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.

Karaaziz, M. ve Atak, İ. E. (2013). Narsisizm ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 1(2), 44-59.

Karakuş, S. A., (2011). *Mavi Yakalı Çalışanların Denetim Odaklarının İş Doyum Düzeyleri ile İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Keçe, M. (2016). Facebook Addiction among Turkish Students. *IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME)*, 6 (2), 123-132.

Keskin, G., ve Beysim, S. (2009). Bir Grup Ergende Akademik Başarı

Durumuna Etki Eden Etmenlerin Belirlenmesi, *Elazığ Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(10), 82-86.

Kılıç, B. ve Sop, S.A. (2012). Destination Personality, Self-Congruity and Loyalty. *Journal of Hospitality Management and Tourism*. 3(5), 95-105.

Koç, V. ve Kafa, G. (2019). Dehşet Yönetimi Kuramı Çerçevesinde Benlik Saygısı ve Bağlanmanın Rolü. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 11(2), 1-1.

Köknel, Ö. (1989). Yaratıcı Gençliğin Yetiştirilmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 7, 6-11

Kuzu, A. (2019). *Genç Yetişkinlerde Sosyal Medya Kullanımı İle Beden Algısı ve Depresyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Doktora Tezi), Haliç Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Lenhart, A., Purcell, K., Smith, A. ve Zickuhr, K. (2010). *Social Media & Mobile Internet Use Among Teens and Young Adults*. Washington: Pew Internet & American Life Project.

Malik, S., Khan, M. (2015). Impact of Facebook Addiction on Narcisitic and Self Esteem Among Students. *Journal of Pakistan Medical Association*. 65, 260- 263.

Marshall, T. C., Lefringhausen, K., & Ferenczi, N. (2015). The Big Five, Self-Esteem, and Narcissism as Predictors of the Topics People Write About in Facebook Status Updates. *Personality and Individual Differences*, 85, 35–40.

Ong, E. Y. L., Ang, R. P., Ho, J. C. M., Lim, J. C. Y., Goh, D. H., Lee, C. S., ve Chua, A. Y. K. (2011). Narcissism, Extraversion and Adolescents' Self-Presentation on Facebook. *Personality and Individual Differences* , 50(2), 180–185.

Özkan, İ. (1994). Benlik Saygısını Etkileyen Etkenler. *Düşünen Adam*, 7(3), 4-9.

Peltekoğlu, F., Hürmeriç, P. (2012). Türk Futbol Takımlarında Pazarlama Halkla İlişkileri Aracı Olarak Sosyal Medya. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(2), 5-13.

Rogers, C. R. (1959). Some Observations on the Organization of Personality. *The Phenomenological Problem*, 49-75.

Rosenberg, M. (1965). Rosenberg Self-Esteem Scale (RSE). *Acceptance and Commitment Therapy. Measures Package*, 61(52), 18.

Rosenthal, S. A., & Hooley, J. M. (2010). Narcissism Assessment in Social–Personality Research: Does the Association Between Narcissism and Psychological Health Result From a Confound With Self-Esteem? *Journal of Research in Personality*, 44(4), 453–465.

Sezer, Ö., Oğuz, V. (2010). Üniversite Öğrencilerinde Kendilerini Değerlendirmelerinin Ana Baba Tutumları ve Bazı Sosyo Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(3), 743- 758.

Soysal, M. N. (2016). *Facebook Bağımlılığı ve Psikolojik Dayanıklılık* (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Gelişim Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Söner, O., Yılmaz, O. (2020). Ergenlerin Sosyal Medya Beğenilmeme Korkularının Yordayıcısı Olarak Benlik Saygısı ve Benlik Tasarımı. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 4(7), 51-68.

Şafak, B., Kahraman, S. (2019). Sosyal Medya Kullanımının Yalnızlık ve Narsistik Kişilik Özelliği Belirtileri ile İlgili İlişkilerinin İncelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 54-69.

Şahin, C., Kumcağız, H. (2017). Narsisizm ve Benlik Saygısının Sosyal Medya Bağımlılığı Üzerindeki Yordayıcı Rolü. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(30), 2136-2155.

Tazegül, Ü. (2013). Farklı Branştaki Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ile Sosyo-Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 23-32.

Thadani, D.R., Cheung M.K. (2011). Online Social Network Addiction: Theoretical Development and Testing of Competing Models, *Proceedings of the 44th Hawaii International Conference on System Sciences*, 1- 9.

Todd, S. (2001). Self-Concept: A Tourism Application. *Journal of Consumer Behavior*. 1 (2), 184-196.

Torun, Z. B. (2016). *Ortaokul Öğrencilerinde Saldırganlık ve Narsisizm*

Düzeyleri Arasındaki İlişki (Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Türkel, Z. (2018). *Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımı, Yalnızlık ve Yaşam Doyumu Arasındaki Yordayıcı İlişkiler* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Uçar, M. E. ve Konal, B. (2017). Narsisizm kişilik özellikleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Journal of Social and Humanities Sciences Researches*, 4(10), 260-280.

Uçar, M. E. ve Konal, B. (2018). Öğretmenler ile Lise ve Üniversite Öğrencilerindeki Narsisizm Kişilik Özellikleri Benlik Saygısı ve Duygu Gereksinimi Arasındaki İlişkiler. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(14), 92-136.

Uzun, Ö., Yıldırım, V. ve Uzun, E. (2016). Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan ergenlerde sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve sosyal medya bağımlılığı, benlik saygısı ve algılanan sosyal destek ilişkisi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 10(3).

Uzun, Ö., Yıldırım, V., ve Uzun, E. (2016). Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan ergenlerde sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve sosyal medya bağımlılığı, benlik saygısı ve algılanan sosyal destek ilişkisi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 10(3), 142-147.

Vural, Z. B. A. ve Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, *Journal of Yaşar University*, 20(5), 3348-3382.

Wang, J.L., Jackson, L.A., Zhang, D.J., ve Su, Z.Q. (2012). The relationships among Big Five Personality Factors, Self-Esteem, Narcissism, and Sensation-seeking to Chinese University Students' Uses of Social Networking Sites (SNSs). *Computers in Human Behavior*, 28, 2313–9.

Yavuz, N. (2018). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyada Kullandıkları İzlenim Yönetimi Taktiklerinin Benlik Saygısı ile İlişkisinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.

Yıldırım, G., Atilla, G. (2020). Öz Yeterliğin Bilinçli Farkındalık ve Benlik

Saygısına Etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 59-84.

Zafarmand, N. (2010). Halkla İlişkiler Alanında Yeni Mecra ve Uygulamaların Yeri ve Önemi: Sosyal Medya ve Pr 2.0. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.